

Memorandum van regeringscommissaris voor Indonesische aangelegenheden (Blom), 27 januari 1956

Donderdagmorgen ontving ik op mijn verzoek Mr. Utoyo Ramelan die in opdracht van de Voorzitter van de Indonesische Delegatie de volgende mondelinge boodschap overbracht: De Indonesische Delegatie wil niet te kort doen aan het recht van de Nederlandse Regering om aan de Indonesische Regering inlichtingent te vragen. Zij wil echter herinneren aan de belofte van de zitting van 7 januari jl. om het gesprek te hervatten na consultatie met de Regeringen. Daarom is aan Mr. Utoyo opgedragen om te vragen of de Nederlandse Delegatie nog bereid is om te spreken en zo ja wanneer het gesprek kan worden hervat.

Ik heb aan de Ambassadeur medegedeeld dat zoals hem bekend door de Nederlandse Hoge Commissaris aan de Indonesische Regering verschillende vragen zouden worden voorgelegd, dat zojuist bericht was ontvangen dat Graaf van Bylandt de nota had ingediend en dat ik hoopte hem 's-middags de tekst van de nota in afschrift te kunnen geven. Ik heb hem voorts toegezegd dat ik zijn boodschap aan de Minister-President zou overbrengen, doch dat zoals ik hem reeds Dinsdag had verteld, de Nederlandse Regering antwoord van de Indonesische Regering afwachtte. Tot het stellen van de vragen was jl. Maandag besloten, reeds Dinsdag waren de instructies aan onze Hoge Commissaris uitgegaan en uit het juist binnengekomen bericht leidde ik af dat Minister Harahap eerst heden kon ontvangen. Over het verloop van het gesprek van de Hoge Commissaris met genoemde Minister waaromtrent Utoyo ook inlichtingen vroeg was door ons nog geen rapport ontvangen. Ik sprak met hem af dat hij 's-middags om 4 uur zou terugkeren om afschrift van de nota in ontvangst te nemen.

Op de afgesproken tijd heb ik hem copy van de nota ter hand gesteld onder herhaling dat nog geen rapport over het verloop van het gesprek was ontvangen. Inmiddels had naar hij zeide, Mr. Utoyo wederom telefonisch opdracht gekregen van Anak Agung om uiting te geven aan diens bezorgdheid en diepe teleurstelling over het feit dat thans door de Nederlandse Regering de hervatting der besprekingen in reconsideratie werd genomen. Hiertegen had de Indonesische delegatie-Voorzitter ernstig bezwaar. Indien de Nederlandse Regering de Indonesische voorstellen niet kon aanvaarden, dan stond Haar zulks uiteraard geheel vrij doch bij de Indonesische Delegatie was nooit de gedachte opgekomen dat de besprekingen niet zouden worden hervat. De Conferentie was formeel geopend en moest dus ook op een of andere wijze formeel worden beëindigd.

Op mijn tegenwerping dat de Indonesische Regering in de afgelopen weken toch wel degelijk had overwogen de Conferentie niet voort te zetten en dat de Delegatieleden zelfs waren teruggeroepen en dat daarom ook de Nederlandse Regering zich wederom Haar standpunt voorbehield over de vraag of de besprekingen nog zouden worden hervat, zoals ook door U.E. op Donderdag 19 dezer aan de Heer Kwee medegedeeld, antwoordde hij dat hier een misverstand moest zijn omdat de Indonesische Delegatie ook al had zij opdracht gekregen een einde aan de besprekingen te maken, zeker zou zijn teruggekomen uit Djakarta om een slotzitting te houden en dat het hem achteraf speet dat hij niet zelf verleden week hierheen was gekomen om te voorkomen dat dit misverstand kon ontstaan. Ik heb hem toen nog gewezen op de passage in punt 4 a. van onze nota waarin wordt verwezen naar Indonesische verklaringen omtrent parafering of ondertekening "indien de Indonesische Regering tot hervatting der besprekingen zou besluiten". Volgens hem moest dit een verkorte weergave zijn van de juiste verklaringen.

Voorts vroeg Mr. Utoyo tijdens dit laatste gesprek enige malen voor hem een bezoek aan te vragen bij de Minister-President. Ik heb hem uitgelegd dat U.E. formeel in functie is en dat ik U alleen 's-morgens kan bereiken doch dat ik het verzoek zal overbrengen.

Afgesproken werd dat hij hedenochtend om 11 uur weer bij mij zou komen om hieromtrent nader te vernemen.